



НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

СумДПУ імені А. С. Макаренка

РІЧНИЙ ЗВІТ 2023

ПЕРЕДМОВА

Основний вектор діяльності Наукової бібліотеки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2023 році був спрямований на створення електронних та широке використання зовнішніх інформаційних ресурсів, підтримку власного віртуального інформаційно-освітнього середовища, надання якісних інформаційно-бібліотечних послуг користувачам на допомогу навчальному та науково-дослідному процесам університету.

Четвертий рік поспіль, працюючи в умовах дистанційного навчання студентів, широко використовуючи можливості сучасних технологій та автоматизованої системи «УФД/Бібліотека», книгозбірня забезпечувала потреби віддалених користувачів, спрямовувала свою діяльність на покращення позицій університету серед закладів вищої освіти, сприяла підвищенню рейтингових показників наукових досліджень, впроваджувала нові форми соціокультурної діяльності серед студентської молоді, розширювала перелік бібліотечних сервісів та власних інформаційних ресурсів для створення вдалого, позитивного іміджу бібліотеки та університету.

Незважаючи на складні виклики сьогодення, у нас багато мрій і планів, що спрямовані на розвиток віртуального, фізичного та креативного середовища для наших користувачів. Впроваджуючи в роботу напрямки Стратегії розвитку бібліотеки (2021-2025 рр.), в наступному році ми будемо продовжувати генерувати якісний освітній контент, розвивати наші інформаційні ресурси, створювати комфорт у фізичному просторі.

*Щиро,
Ірина ЖЕЛЕЗНЯК
Директор Наукової бібліотеки*

ВІЗІЯ

Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка – структурний центр для інформаційного забезпечення освітніх, науково-дослідних і педагогічних процесів, що сприяє інтегруванню Університету у світовий науковоосвітній простір, реалізації політики відкритого доступу, навчанню та консультуванню дослідників та здобувачів вищої освіти щодо підвищення наукової активності, культури академічної доброчесності, креативний простір для комунікації та реалізації інноваційних та культурних проєктів.

МІСІЯ

Місією Наукової бібліотеки є розвиток, створення, збереження, організація доступу та використання власних і світових інформаційних ресурсів, які відповідають навчальному та науковому процесам Університету, забезпечення інформаційних дослідницьких потреб студентів та науковців університету на принципах доступності, оперативності, інформативності, комфортності.

ПРІОРІТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ

- ✓ Оптимізація кількісно-якісної складової бібліотечного ресурсу та спектру доступу до нього.
- ✓ Інформаційна підтримка досліджень, та навчання.
- ✓ Вдосконалення форм та методів бібліотечного сервісу.
- ✓ Сприяння розширенню університетського цифрового архіву та його інтеграція в глобальний простір наукових комунікацій.
- ✓ Створення єдиного інформаційно-комунікативного середовища Університету.
- ✓ Збереження документальної спадщини Університету.
- ✓ Структурна трансформація бібліотеки та підвищення рівня кадрового потенціалу.
- ✓ Участь у державних та міжнародних проєктах.
- ✓ Впровадження маркетингових технологій та передового досвіду бібліотечної роботи.
- ✓ Створення комфортного фізичного та віртуального бібліотечного простору.
- ✓ Сприяння формуванню позитивного іміджу Університету.

БІБЛІОТЕКА В ЦИФРАХ

БІБЛІОТЕЧНИЙ ФОНД

637 743



ФОНД РІДКІСНИХ
ВИДАНЬ

4 961



НАДІЙШЛО
ДОКУМЕНТІВ

4 177

ЕЛЕКТРОННИЙ АРХІВ

13 511



КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ

6 689



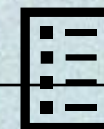
ВИДАНО ДОКУМЕНТІВ

378 522



ДОВІДКИ / КОНСУЛЬТАЦІЇ

738 / 903



ВІДВІДУВАННЯ

11 955



ЗВЕРНЕНЬ ДО ВЕБРЕСУРСІВ

945 204



РЕСУРСИ

ДРУКОВАНИЙ ФОНД

На 01.01.2024 року загальний обсяг фонду нараховує **637 743** одиниць обліку. Показник надходжень склав **4 177** одиниць.

ТОП-3 НОВІ КНИГИ

- ✓ «Григорій Квітка-Основ'яненко: від Основи до Харкова» / А. Парамонов;
- ✓ Горбоносів В., Парамонов А. «Дорогами Сковороди. Слобідська Україна»;
- ✓ «Місто Конотоп у матеріалах генерального опису Лівобережної України 1765–1769 років».



ФОНД РІДКІСНИХ ТА ЦІННИХ ВИДАНЬ

Колекція рідкісних та цінних видань Наукової бібліотеки нараховує **4 770** примірників книг і періодичних видань з усіх галузей знань українською та іноземними мовами.

До цікавих раритетних видань бібліотеки належить повне видання «**Энциклопедического словаря Брокгауза и Эфрона**» та «**Энциклопедический словарь Т-ва «Бр. А. и И. Гранатъ и Ко**», надруковані протягом 1910-1917 рр.

До складу фонду входять дві іменні колекції.

- ✓ Перша – **проф. Петровського Олександра Юрійовича**, українського диригента, народного артиста, художнього керівника капели «Думка». Нараховує **1 706** книг.
- ✓ Друга – **проф. Дубравіна Валентина Володимировича**, музикознавця, фольклориста, композитора. Нараховує **610** примірників фольклорних текстів та легенд, документи з історії та культури Слобожанщини, нотні видання – народні пісні, обрядові пісні, думи, оди.

ЕЛЕКТРОННИЙ КАТАЛОГ

Основним інформаційним продуктом та найбільш затребуваним бібліографічним ресурсом бібліотеки є [Електронний каталог](#), від організації та функціонування якого залежить повнота й оперативність задоволення запитів користувачів.

Станом на 1 січня 2024 року загальний обсяг ЕК складає **250 253** записи, які відображають 85 % загального фонду.

У 2023 році кількість звернень до ЕК та його сервісів склала **21 тис.**

ЕК створено та підтримується АБІС «УФД/Бібліотека». Ресурс доступний в режимі 24/7, розкриває склад та зміст традиційного бібліотечного фонду зі значним хронологічним охопленням, містить посилання на зовнішні електронні ресурси та повнотекстові документи. ЕК виступає набором додаткових програмних модулів та сервісів:

- ✓ електронний формуляр користувача;
- ✓ електронне замовлення;
- ✓ модуль «Книгозабезпеченість».

Каталог містить **16 681** посилань на зовнішні електронні ресурси та повнотекстові документи.

Електронний каталог бібліотеки Сумського державного педагогічного університету

Пошук **Відібрані** Формуляр

Сайт бібліотеки Сайт СумДПУ Українська

Автор:

Назва документа:

Мова:

Вид документа:

Рік видання: -

Електронна версія: Є в наявності

Навч. дисципліна:

Сортування:

Кількість документів на сторінці

Пошук теми за класифікаторами

Класифікатори

- [Автореферати](#)
- [Відкриті ресурси Springer Link](#)
- [Дисертації](#)
- [Електронні періодичні видання](#)
- [Ключові слова](#)
- [Краєзнавство Сумщини](#)
- [Персоналії](#)
- [СумДПУ](#)
- [УДК](#)
- [Фонд рідкісних та цінних видань](#)



ЕЛЕКТРОННИЙ АРХІВ

eSSPUIR ([Електронний інституційний репозитарій СумДПУ імені А. С. Макаренка](#)) станом на 01.01.24 року містить **13 511** документів у відкритому доступі.

Присвоєний міжнародний класифікаційний індекс **ISSN 2522-1531** надає репозитарію статус повноцінного електронного видання з правом публікації результатів досліджень як першоджерел, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

Всього в архіві розміщено:

- ✓ **7 722** науково фахових видань СумДПУ імені А. С. Макаренка;
- ✓ **2 130** матеріалів конференцій;
- ✓ **1 132** кваліфікаційні випускні роботи здобувачів освіти;
- ✓ **508** наукових видань;
- ✓ **433** навчальних видань;
- ✓ **194** дисертації та авторефератів.

За звітний період обсяг інституційного репозитарію збільшився на **1 440** документів



Запрошуємо до репозитарію відкритого доступу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (eSSPUIR)!

eSSPUIR - Електронний інституційний репозитарій Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

ISSN 2522-1531

eSSPUIR – електронний архів наукових та освітніх матеріалів СумДПУ імені А. С. Макаренка, що забезпечує накопичення, систематизацію, зберігання інтелектуальних продуктів наукового, освітнього та методичного призначення, створених університетськими спільнотами Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, та забезпечує довготривалий, постійний і надійний безкоштовний відкритий доступ до них засобами Інтернет-сервісів, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

Кількість документів: **13557**. Останнє оновлення: **14.03.2024**.

Положення про eSSPUIR

Авторський договір приєднання



Для створення, накопичення й редагування власних колекцій звертайтеся до адміністратора архіву.

НБ СумДПУ

Електронний каталог

Рейтингова мережа репозитаріїв

Репозитарій СумДПУ імені А. С. Макаренка (eSSPUIR) у вітчизняних та міжнародних реєстрах, наукометричних БД та харвастерах

За даними TRANSPARENT RANKING: Institutional Repositories by Google Scholar (March 2024) електронний інституційний репозитарій СумДПУ імені А. С. Макаренка на **878** місці серед 3994 репозитаріїв світу.

Кількість звернень до ресурсу у 2023 році становить **805 265**, у т. ч. **342 тис.** переглядів прикріплених файлів.

ЦИФРОВИЙ ДОСТУП

У звітному році за підтримки МОН України продовжено можливість користування ресурсами таких наукометричних гігантів сучасності, як Scopus та Web of Science.

Бібліотека приєдналась до користування базою даних наукової інформації ScienceDirect (більше ніж 4 600 журналів і понад 33 000 електронних книг).

Надано безстроковий доступ до:

- ✓ колекції електронних монографій (2019-2020 років ScienceDirect);
- ✓ видавництва Springer Nature;
- ✓ повних текстів електронних книг 2017 року Springer Nature, а також тестовий доступ до EBSCO Health.

Для університетської спільноти до грудня 2024 року продовжено безкоштовний доступ до повнотекстових електронних ресурсів на платформі Research4Life.

Scopus®


 **Clarivate**
Web of Science™



ScienceDirect®

SPRINGER NATURE

EBSCO Health

research4life 

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Наукова бібліотека активно популяризує міжнародні принципи академічної доброчесності серед наукової та студентської спільноти університету.

У 2023 році ми:

- ✓ Здійснили **1 333** перевірки на ознаки плагіату серед здобувачів вищої освіти.
- ✓ Надали **548** консультації із різних питань використання антиплагіатної системи та інтерпретації звіту подібності.
- ✓ Для магістрів природничо-географічного факультету через платформу Google Meet провели семінар «Нульова толерантність до плагіату: що потрібно враховувати при написанні наукової роботи».
- ✓ Пропонували доступ до прямої трансляції круглого столу, який здійснювався на Youtube каналі КПІ імені І. Сікорського «Академічна доброчесність: досвід, практики, виклики, поступ», що відбувався за участі представників ЗВО України та державних органів.

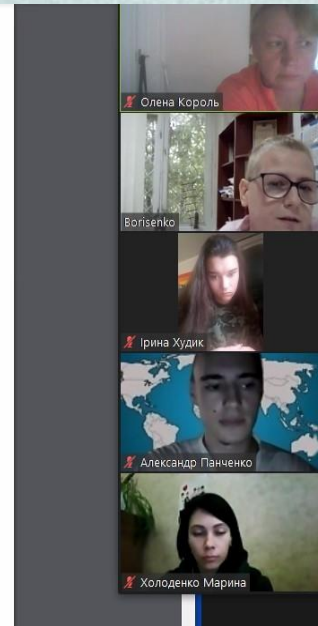
✓ На вебсайті створені та постійно оновлюємо розділи:

- «Досліднику».
- «Академічна доброчесність».
- «Академічне письмо».
- «Організація наукового дослідження».
- «Публікаційна діяльність».
- «Бібліометрія».
- «Інформаційний супровід наукового дослідження».

The screenshot shows the Turnitin interface for a student named Olena Korol. The report title is "Застосування аналітичної геометрії в задачах математичного аналізу". The authors listed are Шкіденко І. В., Мартиненко О. В., and Чижаня Я. О. The report shows a similarity score of 32.67% (30 fragments) and lists several matches with their similarity percentages and source counts.

Тип подібності	Відсоток подібності	Кількість джерел
Заміна букв	0%	208
Інтервали	0%	0
Мікроплагіати	2%	2
Білі знаки	48%	48
Парафрази (SmartMarks)	530%	530

Below the table, there are three circular charts showing the distribution of similarity scores: 32.67% (30 fragments), 5.16% (22690 fragments), and 0.06% (144594 fragments).



КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Минулого року бібліотека використовувала різноманітні форми й методи інформування та популяризації літератури. Започатковані нові проекти, впроваджені нестандартні ідеї, використані сучасні медіа практики.

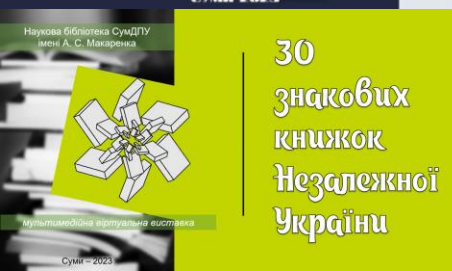
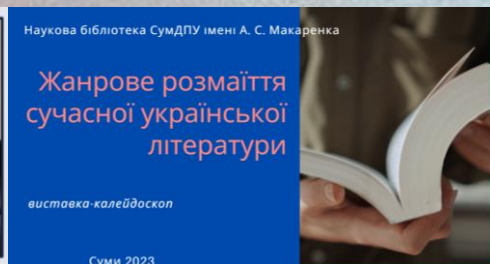
ВІРТУАЛЬНІ ВИСТАВКИ

Кількість віртуальних продуктів, створених в минулому році, становить 63; традиційних книжково-ілюстративних тематичних виставок – 27; виставок до наукових конференцій, семінарів – 9.

Значний відсоток віртуальних виставок створювався в рамках ювілеїв видатних письменників і річниць публікації літературних творів, серед них «Жіночий ідеал Ольги Кобилянської», літературний портрет «Слово як зброя. Олесь Гончар» та багато інших.

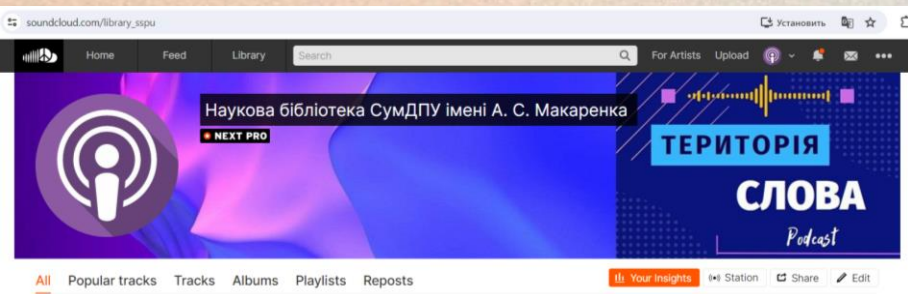


Новацією року стало створення віртуальної інтерактивної виставки «Я поет, і більш нічого... (О. Вертіль)», яка дає можливість більш розширено та на власний вибір знайомитись з її матеріалами.



ПОДКАСТИ

В рамках національно-патріотичного виховання молоді Наукова бібліотека започаткувала два нових проекти – національно-патріотичний подкаст **«Територія слова»** під гаслом «Україна понад усе!», В рамках якого створено 15 аудіо файлів.



Другий проект – **«Репресована мова: повертаємо до життя»**, в межах якого створювались слайд-презентації, які знайомили з репресованими словами української мови.



МАСОВІ ЗАХОДИ

На платформі Zoom проведено бібліотечний летсплей **«Захисники України: гордість і душа держави»**.



У 2023 році на Всесвітній день вишиванки нами було організовано бібліотечний подіум **«Я душу одягну у вишиванку»**.



КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНТЕРНЕТ-ПРЕДСТАВНИЦТВО

САЙТ

У 2023 році бібліотека продовжувала розвивати власний [вебсайт](#), який є багатофункціональним інтерактивним інструментом з надання інформаційних послуг та сервісів, просування електронних ресурсів, організації доступу до них.

В умовах дистанційного навчання він функціонує як електронний ресурс, канал доступу до ресурсної бази, платформа для комунікації.

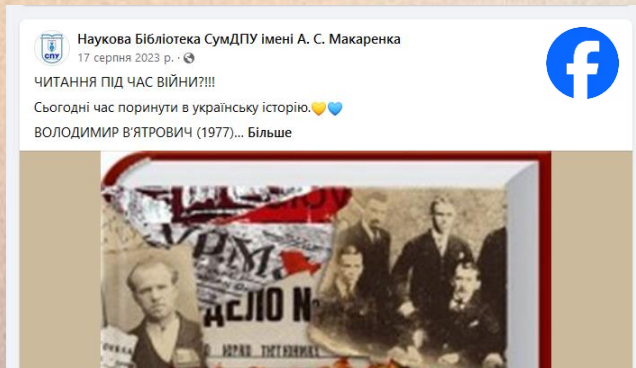


The screenshot displays the website for the Scientific Library of the Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko. The header includes the university's logo and name, the library's name in large blue letters, and contact information: 'Вул. Роменська, 87 м. Суми 40002, Україна', '+38(0542)68-59-48', and 'library@sspu.edu.ua'. Social media icons for Telegram, Facebook, Instagram, and YouTube are also present. A navigation menu below the header lists: ГОЛОВНА, ПРО БІБЛІОТЕКУ, РЕСУРСИ, ПОСЛУГИ ТА СЕРВІСИ, ДОСЛІДНИКУ, and ОНЛАЙН-РЕЄСТРАЦІЯ. The main content area features several promotional tiles: 'eSSPUiR' (Electronic Journal), 'Електронний каталог', 'ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ' (Business Administration), 'ТЕХНІЧНИЙ ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ' (Technical Information Protection), 'Scopus', and 'Web of Science'. Below this is a section for 'АКТУАЛЬНІ НОВИНИ' (Actual News) with a 'ПЕРЕГЛЯНУТИ ВСІ' (View All) link. Three news items are visible: 'Особистості в історії' (Personalities in History) with a portrait of a man, '«Ріки незмінно течуть»' (Rivers flow unchanged) with a landscape painting, and 'Найпопулярніший контент' (Most Popular Content) with an illustration of a person reading.

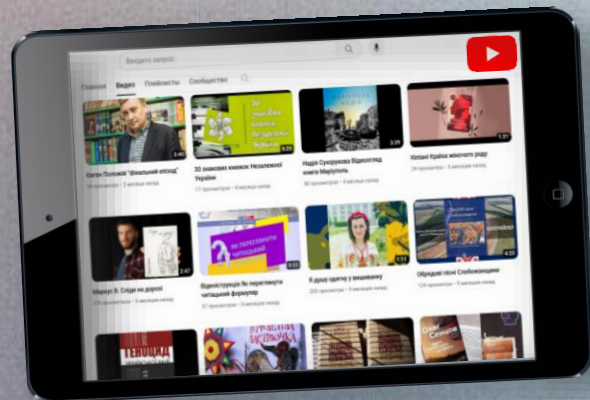
Кількість звернень до інформаційних ресурсів та сервісів сайту протягом року становить **118 939**.

РОБОТА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

На Facebook започатковано нові рубрики: «Читання під час війни», «Вічна класика», «Літературний календар», «СПУ. Особистості».



В мережі Instagram користуються популярністю рубрики «(НЕ)відомі#УКРАЇНЦІ» та «Рубрика#Враження».

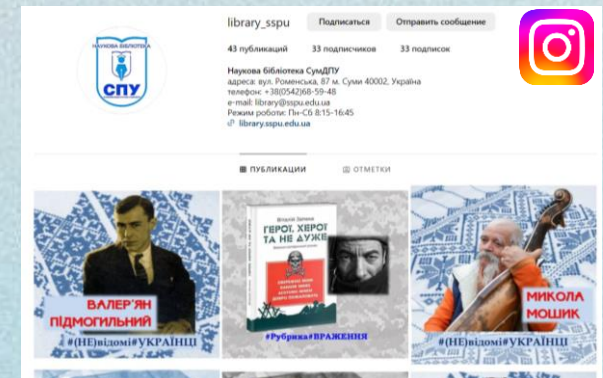


FACEBOOK

Кількість підписників сторінки [«Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка»](#) – 190, охоплення – становить від 20 до 1949 облікових записів, вподобань за рік – 149.

INSTAGRAM

Кількість підписників профілю [«Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка»](#) – 33, публікацій – 43.



YOUTUBE

Канал [«Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка»](#) налічує 37 відео, переглядів – 31 179.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Наукова діяльність бібліотеки у 2023 році спрямовувалась на:

- ✓ якісне інформаційне забезпечення наукового і навчального процесів університету;
- ✓ впровадження нового спектра послуг у контексті сучасних інформаційних потреб освітянської галузі;
- ✓ розвиток інституціональних політик;
- ✓ підтримку фахової комунікації;
- ✓ аналіз та інтеграцію результатів досліджень наукової спільноти університету до світового наукового простору;
- ✓ бібліографування результатів наукової діяльності університету.

В минулому році проводилася робота з питань інформаційного забезпечення напрямків колективних наукових тем кафедр університету, щоквартально укладались інформаційні тематичні списки літератури. Складено **12 тематичних списків** до яких включено **395 новітніх джерел**.

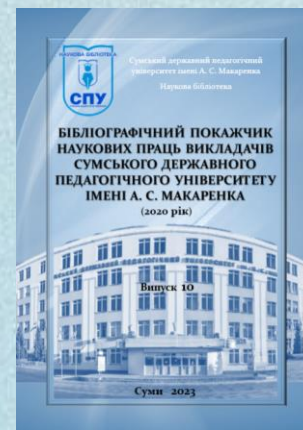
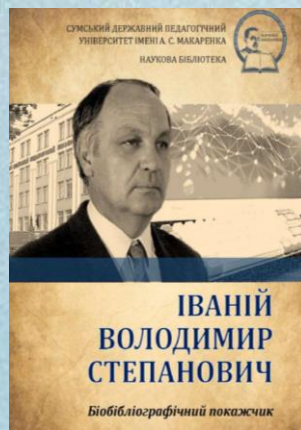
Упродовж року працівниками бібліотеки було надано науковцям університету більше **500 консультацій** з питань самоархівування наукових та навчальних праць.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ

Протягом звітного року співробітники продовжували розвивати наукову діяльність спрямовану на бібліографування наукового доробку та укладання на цій основі бібліографічних покажчиків.

За минулий рік підготовлено та видано два видання:

- 1) Біобібліографічний покажчик із серії «Науковці університету» – **«Володимир Степанович Іваній»** – ректор СумДПУ імені А. С. Макаренка, кандидат фізико-математичних наук, професор, Заслужений працівник освіти і науки України / уклад. І. О. Железняк, В. В. Косенко.
- 2) Науково-допоміжний **«Бібліографічний покажчик праць викладачів Сумського державного університету імені А. С. Макаренка за 2020 рік»** / уклад. І. О. Железняк, В. В. Косенко



ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА КОРИСТУВАЧІВ

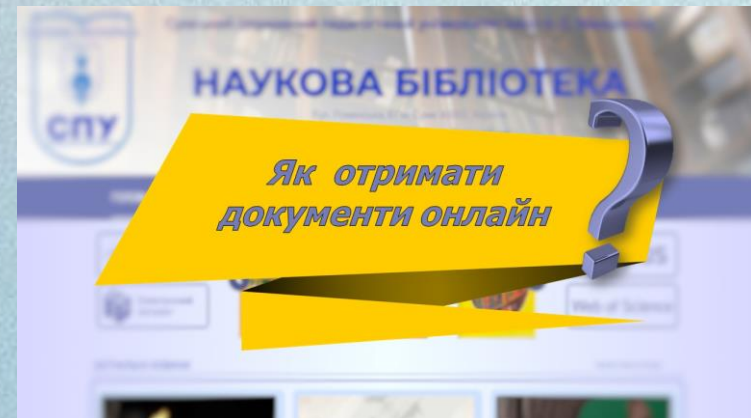
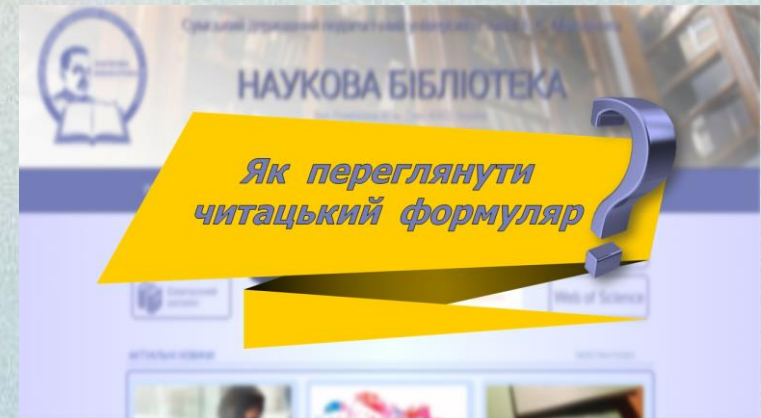
НАВЧАННЯ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ ДОСЛІДНИКІВ

- ✓ забезпечення належної ідентифікації авторів Університету в міжнародному науковому просторі;
- ✓ доступ та ефективне використання освітніх, наукових вебресурсів та сервісів;
- ✓ вибір видання для опублікування результатів досліджень;
- ✓ оформлення рукописів відповідно до вимог конкретних вітчизняних та міжнародних видань;
- ✓ визначення основних бібліометричних показників авторів;
- ✓ поширення результатів наукових досліджень в е-архівах відкритого доступу;
- ✓ визначення індексу УДК до кваліфікаційних робіт, статей та наукових видань.

ВІДЕОІНСТРУКЦІЇ

В межах заходів з формування сучасної інформаційної культури створено дві відеоінструкції:

- ✓ Як переглянути читацький формуляр?
- ✓ Як отримати документи онлайн?



КОМАНДА

Загальна кількість працівників бібліотеки становить 27 осіб.



ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Співробітниками бібліотеки протягом звітного року проводилась послідовна робота з вивчення новітніх стратегій та впровадження їх у щоденну практику сучасної роботи.

У відповідності з Планом підвищення кваліфікації співробітників на 2023 рік в стінах бібліотеки проведено діловий майданчик **«УДК: приклади побудови складних і складених індексів»**.

В рамках *«Школи бібліотекаря-початківця»* тренінги **«Обробка та загрузка файлів на онлайн платформах», «Створення вебсторінки за допомогою Adobe Express»**.

В рамках *«Школи бібліотечної інноватики»*: воркшоп **«Міжнародні наукометричні інформаційні платформи (Web of Science, Scopus) на допомогу в обслуговуванні користувачів»**, лекційно-практичне заняття **«Аналітичний бібліографічний опис електронних ресурсів віддаленого доступу»**, тренінг **«Створення аналітичного бібліографічного опису електронного наукового журналу»**.

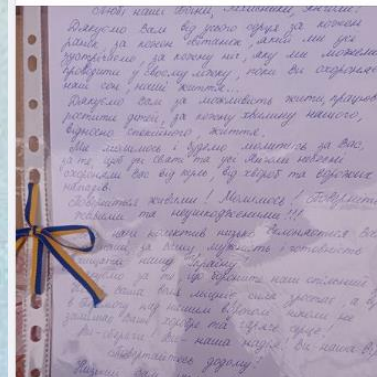
ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Ми здійснюємо активну волонтерську діяльність: збираємо кошти та відправляємо необхідні речі для бійців, плетемо маскувальні сітки.



Любі наші, кохані воїни!
На ваших плечах дуже нелегка ноша – стояти на межі світла і темряви, захищати нашу Святу Українську Землю від рашистського @іена.
Ми нічим не можемо полегшити вашу ношу.
Але заради ВАС ми витримаємо все: відключення світла, і відсутність води та тепла, і постійні тривоги та обстріли, і навіть повний блекаут.
Витримаємо, тому що ВИ стоїте там за НАС, за НАШІ ЖИТТЯ!!!
Ми – колектив бібліотеки, 25 жінок та дівчат. Для кожної з нас ви не просто воїни ЗСУ, а батьки, брати, сини та кохані.
Ми молимося! Постійно! За ваше здоров'я, за ваші життя!
Надсилаємо вам нашу любов та материнські благословення!
Чекаємо вас усіх! Будемо обніматися та плуватися, будемо святкувати ПЕРЕМОГУ!!!
Колектив бібліотеки
Сумського Педагогічного

Чергові посилки з маленької батьківщини з Сум... Такі необхідні і такі теплі... Дякуємо **Ирина Сенца** за організацію, і всьому колективу бібліотеки СумДПУ ім. Макаренка за підтримку... шкарпетки, окопні свічки, грілки, і звісно, СМАКОЛИКИ!!!



МАТЕРІАЛЬНА БАЗА БІБЛІОТЕКИ

У 2023 році загальна площа бібліотеки зменшилась за рахунок ліквідації приміщення депозитарного зберігання і становить 1 134,8 кв. м.:

- ✓ площа для зберігання фондів – 636,6 кв. м;
- ✓ площа для обслуговування користувачів – 368,7 кв. м.

В структурі бібліотеки 6 підрозділів, 5 абонементів та 5 читальних залів на 251 посадкове місце.

Кількість технічних засобів становить:

- ✓ 34 комп'ютери;
- ✓ 10 сканерів;
- ✓ 13 принтерів;
- ✓ 2 БФП;
- ✓ мультимедійна система.



МІЖНАРОДНА ЛІТНЯ ШКОЛА

В рамках академічної мобільності директор бібліотеки Железняк І. О. з 29 жовтня по 4 листопада взяла участь у Міжнародній літній школі «Університетські бібліотеки та цифрова трансформація» (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (Познань, Польща).



Під час роботи школи відбулось ознайомлення:

- ✓ із впровадження новітніх практик інноваційних технологій університетських, наукових та публічних бібліотек Польщі;
- ✓ з проєктом «Великопольська цифрова бібліотека»;
- ✓ програмою оцифрування стародрукованих видань;
- ✓ організацією роботи читальних залів та книгосховищ;
- ✓ широкими цифровими можливостями, які бібліотеки надають користувачам.

